

РЕШЕНИЕ

№ 3206

гр. София, 24.06.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 05.06.2020 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Силвия Димитрова

ЧЛЕНОВЕ: Петя Стоилова

Атанас Николов

при участието на секретаря Зорница Димитрова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **877** по описа за **2020** година докладвано от съдия Петя Стоилова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.285, ал.1, изр.2 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/, във вр. с глава дванадесета от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Делото е образувано по касационна жалба на И. Г. К. и касационна жалба от Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към МП срещу Решение №31/03.01.2018г. по адм. д.№ 2850/2017г. по описа на АССГ, 15 състав, с което съдът:

„ОСЪЖДА, по иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ при Министерство на правосъдието да заплати на И. Г. К. 6500 /шест хиляди и петстотин/ лв обезщетение за неимуществени вреди за периода от 30.03.2011г. до датата на предявяване на иска в АССГ – 11.06.2012г., заедно със законната лихва върху тази сума от датата на предявяване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане от бездействия на служители на ГДИН във връзка с настъпилия на 30.03.2011г. инцидент с ищеца, които бездействия се изразяват в липса на служители, които да предотвратят инцидента или да успеят своевременно да го преустановят; непровеждане на адекватно разследване, което да установи виновните за побоя лица; по отношение на задълженията да се води постова книга, да се съберат обяснения от очевидци на инцидента; да се използват записи от охранителните камери, разположени в помещението, където се е състоял побоят.

ОТХВЪРЛЯ иска за разликата до 500 000 лв.

ОТХВЪРЛЯ исковите на И. Г. К. срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за обезщетение за имуществени вреди в размер на 100 000 лв, причинени от свалената и загубена в Затвора С. зъбна протеза; за обезщетение за неимуществени вреди в размер на 500 000 лв в периода от 30.03.2011г. до датата на предявяване на исковата молба, изразяващи се в болки, страдания, физически дискомфорт, депресия, унижение, непълноценен живот, невъзможност да се храни, драстична загуба на тегло в резултат на възпрепятстване на достъп до своевременно лечение, отказ за прекъсване изтърпяване на наказанието и за обезщетение на неимуществени вреди в размер на 500 000 лв, изразяващи се във физически дискомфорт, депресия, страх за живота, усещане за непълноценен и нездравословен начин на живот, унижение на човешкото достойнство поради злоупотреба със служебно положение и склоняване на лишени от свобода към физическото му ликвидиране за периода 31.03.2011г. до датата на исковата молба от преместване на ищеца в друга килия, различна от тази, в която е прекарал 3 години и половина /№ 17/, в друго помещение /килия № 15/, в която са настанени част от лицата, нанесли му побоя.

ВРЪЩА исковата молба на И. Г. К. срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ в частта, с която се претендира обезщетение от незаконосъобразна заповед Заповед № 249/ 28.04.2011г. и ПРЕКРАТЯВА производството по делото в тази част.“

Според касатора К. определеният размер на обезщетението е занижен и не съответства на вида, характера и продължителността на претърпените от него неимуществени вреди. В жалбата са развити подробни съображения във връзка с бездействията на затворническата администрация по време на побоя, както и след това и последиците от това бездействие за здравето и живота на касатора. Застъпено е становище, че тези последици не са намерили справедлив в стойностно отношение размер на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, поради което се иска завишаването му от касационната инстанция.

Според касатора ГДИН съдът неправилно и необосновано е приел, че са налице неимуществени вреди, причинени от бездействията на служителите във връзка с настъпилия на 30.03.2011г. инцидент с ищеца. По делото не е доказано никакво бездействие на служители от надзорно – охранителния състав, напротив те са намесили и са предотвратили сбиването. Съдът не е отчел факта, че ищецът сам е предизвикал побоя, с което е допринесъл за претърпените вреди. Не се доказва, че служители на ГДИН са проявили лошо управление и липса на контрол в местата за лишаване от свобода. Направен в касационната жалба е подробен анализ на събраните доказателства по делото – гласни и писмени, според които отговорността на ответника по иска е неоснователно ангажирана с решението.

В съдебно заседание пред Административен съд София-град, касаторът ГДИН се представлява от юрк. Н., която поддържа жалба на сочените в нея основания и оспорва подадената жалба на К.. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Вторият касатор И. Г. К. не се явява и не се представлява. Постъпил е отговор от касатора К. на касационната жалба на ГДИН.

СГП, чрез прокурор Ю. счита, че решението е неправилно.

Настоящата касационна инстанция, след като се запозна с наведените в жалбите касационни основания и въз основа на събраните от първоинстанционния съд доказателства, намира следното от фактическа и правна страна:

Касационните жалби са допустими. Подадени са в срока по чл.211 АПК от надлежни

страни, за които съдебният акт в обжалваните части е неблагоприятен.

След връщане за повторно разглеждане на делото от Върховния административен съд, който е отменил първоначалното решение на АССГ, 9 състав поради допуснати съществени нарушения на производствените правила, исковите претенции срещу ГДИН са били уточнени от ищеца, както следва:

1. Присъждане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 100 000 лв, причинени от загубена в Затвора С. зъбна протеза, поставена на ищеца в Л. на стойност 50 000 евро;

2. Обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 500 000 лв в периода 30.03.2011г. до датата на предявяване на исковата молба - трайни болки, страдания и физически дискомфорт в резултат от счупване на долна челюст в областта на 45 и 46 зъби с разместване на фрагментите и счупване на долна челюст в ляво с разместване, което е последица от лошо управление и контрол в затвора и е свързано с допускането на побой спрямо ищеца с причиняване на средна телесна повреда от други лишени от свобода; Лошото управление и контрол в затвора се изразяват в: липса на служители на затворническата администрация, които да предотвратят инцидента или да успеят своевременно да го преустановят; след инцидента не е проведено адекватно разследване от страна на затворническата администрация, което да установи виновните за побоя лица; липсват постова книга и писмен рапорт на постовия, който е бил на смяна по време на инцидента; не са събрани обяснения от очевидци на инцидента; липсват записи от охранителните камери, разположени в помещението, където се е състоял побоят;

3. Обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 500 000 лв в периода от 30.03.2011г. до датата на предявяване на исковата молба, изразяващи се в болки, страдания, физически дискомфорт, депресия, унижение, непълноценен живот, невъзможност да се храни, драстична загуба на тегло в резултат на дискриминация изолиране в наказателна килия без излизане на работа за срок от 14 денонощия – Заповед № 249/ 28.04.2011г. – наказание, наложено единствено на К. след побоя и възпрепятстване на достъп до своевременно лечение.

4. иск за обезщетение на неимуществени вреди в размер на 500 000 лв, изразяващи се във физически дискомфорт, депресия, страх за живота, усещане за непълноценен и нездравословен начин на живот, унижение на човешкото достойнство поради злоупотреба със служебно положение и склоняване на лишени от свобода към физическото му ликвидиране за периода 31.03.2011г. до датата на исковата молба. Ищецът е преместен в друга килия, различна от тази, в която е прекарал 3 години и половина /№ 17/, в друго помещение /килия № 15/, в която са настанени част от лицата, нанесли му побоя.

Върху всеки от обективно съединените икове се претендира законната лихва от датата на исковата молба

След проведено повторно съдебно дирене и въз основа на събраните доказателства, съдът е установил, че на 30.03.2011г. в 19,45 ч в коридора на 12 група, пост №13 се чули силни викове и имало голямо струпване на лишени от свобода. Отрядът бил затворен без да се ползват физическа сила и средства за отбрана. След разпръскването на лишените от свобода се оказало, че И. К. и Нешо Е. имат видими наранявания по лицевата част на главата, двамата били конвоирани до болницата на затвора за медицински преглед.

Според И. К. на 30.03.2011г. в 19,30ч видял собствения си католически кръст у Нешо

от 8-ма килия и му казал да отидат до старшината, за да видят как личната му вещ се е озовала у другия лишен от свобода. Нешо казал нещо на висок глас, след което К. не си спомня нищо, освен, че е имал болка в областта на черепа. Нешо Г. Е. дава обяснения, че 2 месеца по-рано намерил в коридора медальон, който държал закачен на леглото си. Впоследствие се оказало, че вещта е на лишения от свобода И., с който са в приятелски отношения. Е. не очаквал да се стигне до дотам и съжالياва за постъпката си и за това, което се е случило с И..

В медицинско направление № 1110 на д-р Т. от 30.03.2011г. са отразени уврежданията на К. – контузио капитис, хематом в областта пред ляво ухо, единични драскотини по темето. Не е губил съзнание. Обективно – адекватен, контактен, запазени зенични реакции; единични драскотини по темето, подуване в областта пред ляво ухо, болка при затваряне на долна челюст. Без данни за фрактура.

В медицинско направление № 1111, издадено от д-р Т., е отразено по отношение на Нешо Г. Е.: контузио капитис в областта на ляво слепоочие и лява скула. Не е губил съзнание. С болки на описаното място. Обективно – адекватен, контактен, хематом в областта на лява скула и лява вежда. Без данни за комочио.

Според съставена на 15.05.2012г. от директора на МЦ при Затвора С. докладна записка на ищеца е нанесен побой в битовите помещения на групата от други лишени от свобода през м. април 2011г. и /той/ имал многофрагментна фрактура на долната челюст. Настанен е в ХО на СБАЛЛС С. и е лекуван в ЛЧХ на Стоматологичния факултет. Целостта на костта на долната челюст е възстановена, но се наложило сваляне на моста, който вече не изпълнявал функцията си поради променена морфология. Изработването и поставянето на нов мост струва значителна сума и не се поема от НЗОК. Лишеният от свобода не разполагал със сумата, поради което започнал протестна реакция – гладна стачка през м. септември и в следващите 2 месеца състоянието му се влошило значително. През м. ноември К. прекратил гладната стачка, но не можел да се храни поради силната болка. Поддържан е със системи – водно-солеви разтвори венозно периодически.

Състоянието на К. се влошило – бил с изразен консумативен синдром, прилошавания, световъртеж и хипотония вследствие затрудненото хранене. Многократно му е предлагано да бъде хоспитализиран, но той отказвал и вливанията му са правени амбулаторно в приемен кабинет на болницата. Приет е във ВО на СБАЛЛС С. на 23.03.2012г., постепенно е захранен и състоянието му значително се подобрило – добра хемодинамика, без оплаквания. Впоследствие започнал да се храни с течно-кашева храна. Проблемът със зъбния статус – изграждане на зъби и изработване на нов мост е финансов и ако разполага със средства, може да се реши в Клиниката по лицево-челюстна хирургия в Стоматологичния факултет или в ЛЧХ на Военна болница.

След подробен анализ на всички събрани доказателства, съдът е приел за недоказан първият иск за имуществени вреди в размер на 100 000лв., причинени от свалената и загубена в Затвора С. зъбна протеза; приел е за доказано поддържаното от ищеца бездействие на затворническата администрация да осигури спокойствието, безопасността и интегритета на лишените от свобода, като лично за него резултатът е бил счупване на долната челюст, в последствие възстановена, но поради «променена морфология» се оказало невъзможно да бъде отново сложен зъбният мост на долната челюст, което е препятствало възможността на ищеца да се храни нормално – увреждане, което съдът приема за установено въз основа на заключенията на СМЕ,

ДСМЕ и СМДЕ. При съобразяване естеството на увреждането, неговите последици спрямо цялостното здравословно състояние на ищеца, периода на силни болки, изпитвани от него и установени въз основа на свидетелските показания и заключенията на СМЕ, СМДЕ, съдът е приел, че по критериите на справедливостта е дължимо обезщетение от 6500 лв. За разликата до пълния предявен размер от 500000 лв искът е приет за неоснователен и е отхвърлен. Третият иск за обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат от дискриминационна мярка – изолиране в наказателна килия без излизане за работа за срок от 14 денонощия – и възпрепятстване на своевременно лечение е приет от съда за частично недопустим, а за недоказан по отношение на елемента вреда - четвъртият обективно съединен иск на К..

Постановеното решение от АССГ, 15 състав е обосновано и правилно. Настоящият касационен състав възприема като верни направените изводи в мотивите на решението. При напълно изяснена и изчерпателно описана фактическа обстановка, съдът е обсъдил всички доказателства, релевантни за постановяване на решение по предявените иски претенции за обезщетяване по реда на ЗОДОВ. Изложените в тази връзка съображения напълно се споделят, като се приема за справедливо определен размерът на присъденото обезщетение. Касационните жалби се явяват неоснователни. Исковите са с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, по силата на който държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Съгласно чл. 4 ЗОДОВ дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността не се презумира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по чл. 1 ЗОДОВ - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред; действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност; настъпила вреда; причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл. 1 ЗОДОВ.

Първоинстанционният съд правилно е приел, че е налице фактическият състав по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ за първия предявен иск. Няма данни къде е свалена и загубена зъбната протеза на К., по чия вина е загубена, каква е била нейната стойност. Тъй като вреда не е установена, не е налице и основание за присъждане на обезщетение.

По отношение на втората претенция е установено бездействието на служителите на ГДИН, които след като са разбрали за побоя не са се намесили и не са предприели никакви действия за разтървяване и помиряване на сбилите се затворници, а са ги оставили да се саморазправят, като в резултат са настъпили процесните увреждания на здравето на ищеца. Определеният от съда размер на обезщетението от 6500 лева е в състояние да възмезди по справедливост претърпените от него болки и страдания. Първоинстанционният съд при определянето на дължимото обезщетение е отчетел характера, степента, интензитета и продължителността на понесените вреди и е определил същите като е изходил от разпоредбата на чл. 52 ЗЗД при спазване принципа на справедливост. С касационните жалби не се представят нови доводи или нови доказателства, които да водят до извод различен от този направен от първоинстанционния съд по отношение на така определения от размер на

обезщетението. По отношение на третата искова претенция, приета за недопустима от съда, в касационната жалба на К. не се съдържат оплаквания, а четвъртата формулирана искова претенция правилно е преценена като недоказана по отношение на елемента вреда от фактическия състав на отговорността по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Водим от изложеното и на основание чл.221, ал.2 от АПК АССГ, XXI касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение №31/03.01.2018г. по адм. д.№ 2850/2017г. по описа на АССГ, 15 състав

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: